

Κεφάλαιο 9:Τα κυριότερα επαναστατικά κινήματα

1.Ποιες ήταν οι πιο σημαντικές συγκρούσεις Ελλήνων και Ευρωπαίων με τους Τούρκους τον 16^ο και 17^ο αιώνα;

Την περίοδο αυτή συνέβησαν:

- συγκρούσεις **Ελλήνων** (Κερκυραίων, Κρητικών, Μανιατών)-είτε μόνων τους είτε στο πλευρό των Βενετών και των Ισπανών-**εναντίον των Τούρκων**.
- η σημαντική **Ναυμαχία της Ναυπάκτου το 1571** με τη συμμετοχή κι ελληνικών πλοίων κατά την οποία ο **τουρκικός στόλος καταστράφηκε ολοκληρωτικά** από τους Δυτικούς.
- το επαναστατικό κίνημα του Μητροπολίτη Λαρίσης **Διονύσιου του Φιλόσοφου** το 1600 ,πρώτα στη **Θεσσαλία** κι έπειτα στην **Ήπειρο**, το οποίο όμως **απέτυχε**.
- Συγκρούσεις των **Βενετών με τους Τούρκους**. Το 1699 κατέλαβαν σχεδόν όλη την **Πελοπόννησο**, η οποία όμως πέρασε ξανά στην **κατοχή των Οθωμανών** ύστερα από δύο δεκαετίες.

2.Ποια ήταν τα σημαντικότερα επαναστατικά κινήματα των Ελλήνων εναντίον των Τούρκων κατά τον 18^ο αιώνα;

Τον **18^ο αιώνα** ανέλαβε δράση η **Ρωσία** ενισχύοντας τις **ελπίδες των υπόδουλων Ελλήνων**, καθώς από την εποχή της Άλωσης κυκλοφορούσαν διαδόσεις για το **«ξανθό γένος»** του Βορρά που **θα απελευθέρωνε τους Έλληνες**.

Πιο συγκεκριμένα συνέβησαν τα εξής:

- Τα **Ορλωφικά (1770)** ,τα οποία ήταν κίνημα ανεξαρτησίας που υποκινήθηκε από τους Ρώσους με την ανάμειξη των **Ρώσων** αξιωματικών αδερφών **Ορλώφ** , εναντίον των Οθωμανών κατά τη διάρκεια του **Ρωσοτουρκικού πολέμου (1768-74)**. Οι αδελφοί Ορλώφ έφτασαν στη Μάνη με Ρώσους και Έλληνες στρατιώτες,για να ενισχύσουν την εξέγερση των Ελλήνων εναντίον των Τούρκων.
- Παράλληλα ο πρόκριτος Ιωάννης Βλάχος ή **Δασκαλογιάννης** ξεσήκωσε τα **Σφακιά** της Κρήτης.
- Στη **Ναυμαχία του Τσεσμέ** (στη σημερινή Τουρκία, απέναντι από τη Χίο) ο ολιγάριθμος ορθόδοξος στόλος νίκησε τους Οθωμανούς
- Τελικά οι συγκρούσεις τερματίστηκαν με τη **Συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή (1774)**
- **Το κίνημα του Λάμπρου Κατσώνη(1787)**, Έλληνα αξιωματικού του ρωσικού στρατού, ο οποίος έκανε ναυτικές επιχειρήσεις εναντίον των Τούρκων στο Αιγαίο.

3.Ποια ήταν η σημασία της συνθήκης του Κιουτσούκ Καϊναρτζή;

Η Συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή (1774) ήταν πολύ σημαντική επειδή:

- Η **Ρωσία** θεώρησε πως απέκτησε το δικαίωμα **να παρεμβαίνει στα εσωτερικά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας**, προκειμένου να προστατεύσει τους Χριστιανούς που ζούσαν εκεί.

- Οι Έλληνες έμποροι απέκτησαν το δικαίωμα να υψώνουν στα καράβια τους τη **ρωσική σημαία** και να ταξιδεύουν ελεύθερα στη θάλασσα, με αποτέλεσμα την **ανάπτυξη του ελληνικού εμπορίου και της ναυτιλίας**.

4. Πού στράφηκαν οι ελπίδες των Ελλήνων για την απελευθέρωσή τους στα τέλη του 18^{ου} αιώνα;

Λόγω της διάδοσης των φιλελεύθερων ιδεών της Γαλλικής Επανάστασης, οι **ελπίδες των Ελλήνων για απελευθέρωση στράφηκαν και προς τους Γάλλους του Ναπολέοντα**. Τον επαναστατικό αναβρασμό ενίσχυσαν και **διάφορα δημοσιεύματα Ελλήνων Διαφωτιστών** υπέρ των Γάλλων. Ωστόσο, πολύ σύντομα και αυτές οι ελπίδες διαψεύστηκαν. Γύρω στο 1800, οι υπόδουλοι Έλληνες είχαν πια συνειδητοποιήσει πως κάθε πρωτοβουλία για απελευθέρωση **έπρεπε να προέλθει από τους ίδιους**.

5. Για ποιους λόγους απέτυχαν όλα τα επαναστατικά κινήματα πριν την Επανάσταση του 1821;

- Είχαν **τοπικό χαρακτήρα** και **δεν ήταν πολύ οργανωμένα**, οπότε ήταν αδύναμα να αντιμετωπίσουν τους ισχυρούς Οθωμανούς.
- Οι περισσότερες από τις εξεγέρσεις αυτές υποκινούνταν από τις **ευρωπαϊκές δυνάμεις**, οι οποίες, όταν βρίσκονταν σε πόλεμο με τους Τούρκους, εκμεταλλεύονταν την επαναστατική διάθεση των υπόδουλων Ελλήνων για να **εξυπηρετήσουν τα συμφέροντά τους**. Μόλις πετύχαιναν τον σκοπό τους, εγκατέλειπαν τους αδύναμους επαναστάτες στην τύχη τους.
- Οι Έλληνες έστρεφαν τις ελπίδες τους αποκλειστικά στις ξένες δυνάμεις καθώς δεν είχαν συνειδητοποιήσει πως **για να απελευθερωθούν έπρεπε να στηριχθούν στις δικές τους δυνάμεις**.

